

Силабус
навчальної дисципліни
ОСНОВИ МЕДІАОСВІТИ ТА МЕДІАГРАМОТНОСТІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма Початкова освіта
Спеціальність 013 початкова освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти перший

Викладач (і)	Чемоніна Лада В'ячеславівна, канд. пед. наук, доц.
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/chemonina/
Контактний телефон	+380663382720
E-mail викладача:	ladachemonina@ukr.net
Графік консультацій	вівторок, 14.00–15.00 Zoom, Viber, Telegram або за телефоном

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/150	16	12	66	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: медіаосвіта, медіаграмотність, гаджети, медіатексти, медіаімунітет особистості, веб-ресурси, кібербулінг,

Мета та предмет курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи медіаосвіти та медіаграмотності майбутніх учителів початкової школи» є формування готовності студентів до виконання основних професійних функцій у сфері забезпечення медіаосвіти молодших школярів.

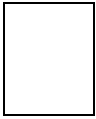
Предмет курсу: особливості та специфіка навчання медіаграмотності молодших школярів; шляхи формування медіаграмотності учнів початкової школи; форми та методи організації медіаосвіти здобувачів початкової освіти .

Компетентності та програмні результати навчання

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції*	Результати навчання
1.	<i>Загальні</i>	ЗК-1. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, технологіями навчання, розвитку й виховання здобувачів початкової освіти.	<i>Знати:</i> шляхи оволодіння сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, технологіями навчання, розвитку й виховання здобувачів початкової освіти. <i>Уміти:</i> навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, технологіями навчання, розвитку й виховання здобувачів початкової освіти.
2		ЗК 4. Здатність працювати в команді.	<i>Знати:</i> особливості організації командної роботи, способи і методи впливу на співрозмовників, стратегії критичного мислення. <i>Уміти:</i> організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.
3		ЗК 5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	<i>Знати:</i> медіаосвітні проблеми, що можуть мати місце під час організації ОП в НУШ (ПШ) та визначати способи їх вирішення. <i>Уміти:</i> управляти складною медіаосвітньою професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих і навчальних контекстах.
4		ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	<i>Знати:</i> правила пошуку інформації, сучасні інформаційні джерела, способи оброблення й аналізу інформації, отриманої з різних джерел. <i>Уміти:</i> шукати, обробляти й аналізувати інформацію з різних джерел, критично оцінювати достовірність і надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

5		ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.	<i>Знати:</i> шляхи організації конструктивної та партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу початкової школи, практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування. <i>Уміти:</i> організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.
6	Фахові компетентності спеціальності	ФК 1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.	<i>Знати:</i> методи і прийоми організації процесу спілкування державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, у т.ч. й під час створення медіаповідомлень. <i>Уміти:</i> організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти, у т.ч. й за допомогою засобів медіа.
7		ФК 2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.	<i>Знати:</i> <ul style="list-style-type: none"> • особливості роботи в інформаційному просторі, використання відкритих ресурсів; • сучасні інформаційно-комунікаційні, медіа- та цифрові технології та особливості їх використання в освітній діяльності. <i>Вміти:</i> <ul style="list-style-type: none"> • працювати в інформаційному просторі, використання відкритих ресурсів; • обирати найефективніші сучасні інформаційно-комунікаційні, медіа- та цифрові технології, використовувати їх використання в освітній діяльності.
8		ФК 4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати	<i>Знати:</i> <ul style="list-style-type: none"> • методи управління власними емоціями та станами; • шляхи налагодження конструктивної

	<p>конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.</p>	<p>взаємодії з учасниками освітнього процесу;</p> <ul style="list-style-type: none"> • засоби мотивування здобувачів початкової освіти до навчання та розвитку власних медіакомпетенцій. <p><i>Вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • управляти власними емоціями та станами; • налагоджувати конструктивну взаємодії з учасниками освітнього процесу; • застосовувати на практиці професійні вміння і навички з метою мотивування здобувачів початкової освіти до навчання, розвитку медіакомпетенцій, формування ключових і предметних компетентностей, а також агентності та медіаграмотності молодших школярів.
9	<p>ФК 8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням медіа, методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • методи збирання, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням медіа, методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти. <p><i>Вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням медіа, методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
10	<p>ФК 12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • особливості ознайомлення фахівців і нефахівців з інформаціями, ідеями, проблемами, рішеннями, власним досвідом та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії, урахуваючи гнучкі вміння й навички учасників освітнього процесу. <p><i>Вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • упроваджувати інтерактивні підходи щодо ознайомлення фахівців і нефахівців з інформаціями, ідеями, проблемами, рішеннями, власним досвідом та аргументувати їх на

	засадах партнерської взаємодії, ураховуючи гнучкі вміння й навички учасників освітнього процесу.
--	--

Зміст курсу: Медіаосвіта і медіаграмотність як складник педагогічної освіти. Види медіа. Роль медіа у формуванні сучасної картини світу в учнів початкової школи. Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа. Медіатексти як засіб педагогічного впливу. Дидактичні особливості використання медіатехнологій в початковій школі.

Методи навчання: Метод проєктів, бесіда, пояснення, лекція, інструктаж, дискусія, диспут, робота з першоджерелами, метод опори на життєвий досвід студентів, метод зацікавлення, метод емоційного сплеску та заохочення, ділові ігри, рольові ігри, інтерактивні методи навчання, методи розвитку критичного мислення здобувачів вищої освіти.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): Студентам важливо представити практику забезпечення системного формування гнучких умінь і навичок особистості та відповідних ключових компетентностей на засадах політики доброчесності згідно з Положенням про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті (<https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/regulations-of-educationa/organization-of-educational-activities/>) та в умовах варіативності змісту початкової освіти за допомогою відповідних педагогічних інструментів, що забезпечується імплементацією тренінгових вправ.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: TV, ПК, пристрої вводу / виводу графічної інформації; системи підготовки текстових документів, системи обробки графічної інформації, системи підготовки динамічних презентацій, програми-органайзери.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати конвертуються у шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень згідно з Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті <https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/regulations-of-educationa/organization-of-educational-activities/>

Список рекомендованих джерел

Базові

1. Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novyj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/> (дата звернення 17.08.2023).
2. Кірик М. Ю., Данилова Л. І. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Львів: Світ, 2019. 136 с.
3. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні. URL: https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/ (дата звернення 07.08.2023).
4. Конспект уроків з основ медіаграмотності учнів загальноосвітніх шкіл / Мокрогуз О. П., Волошенюк О. В., за наук. ред. Іванова В. Ф. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. 132 с.
5. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручн. / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за наук. ред. В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2014. 352 с.
6. Медіаграмотність у початковій школі: посібник для вчителя / Волошенюк О. В., Ганик О.В., Голощапова В. В., Дегтярєва Г.А, Іванова І. Б., Кожанова А. Ю., Пиза Г. Ю., Шкрєбець О.О, Янкович О. І. / за ред. Волошенюк О. В., Іванова В. Ф. Київ : ЦВП, АУП, 2018 234 с.
Нова українська школа: порадник вихователю групи подовженого дня у закладах загальної середньої освіти: навчальний посібник / за ред. Г. І. Дмитрів, Г. Д. Стрильчак. Львів: Світ, 2019. 224 с.
7. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. 160 с.
8. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за наук. ред. В. В. Різуна та В. В. Літостанського. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. 447 с.
9. Шейбе С., Рогоу Ф. Медіаграмотність: підручн. для вчителя / Сінді Шейбе, Фейс Рогоу/ перекл. з англ. С. Дьома; за заг. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ: Центр вільної преси, Академія української преси, 2015. 319 с.

Допоміжні

10. Медіа-культура особистості: соціально-психологічний підхід / за ред. Л. А. Найдьонові, О. Т. Барішпольця. Київ: Міленіум, 2009. 440 с.
11. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення 17.08.2020).
12. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом О.Я. Савченко. URL: http://www.yrok.net.ua/load/nova_ukrajinska_shkola/normativna_baza_nush/tipova_osvitnja_programa_rozroblena_pid_kerivnictwom_o_ja_savchenko/316-1-0-7364 (дата звернення 07.08.2020).
13. Типова освітня програма початкової освіти під керівництвом Р.Б. Шияна. URL: http://www.yrok.net.ua/load/nova_ukrajinska_shkola/normativna_baza_nush/tipova_osvitnja_programa_pid_kerivnictwom_r_b_shijana/316-1-0-7365 (дата звернення 07.08.2023).

Інтернет-ресурси

14. Бібліотека БДПУ : <http://www.bdpu.org/> \t "_blank
15. Сайт «Освітня мережа України»: www.ednu.kiev.ua.
16. Всеукраїнський портал «Початкове навчання»: www.nachalka.com.ua.